

Vážení čtenáři,

v redakci jsme pro vás připravili velikonoční číslo. Nechybí průvodce historií a tentokrát přidáváme tipy na výlet.

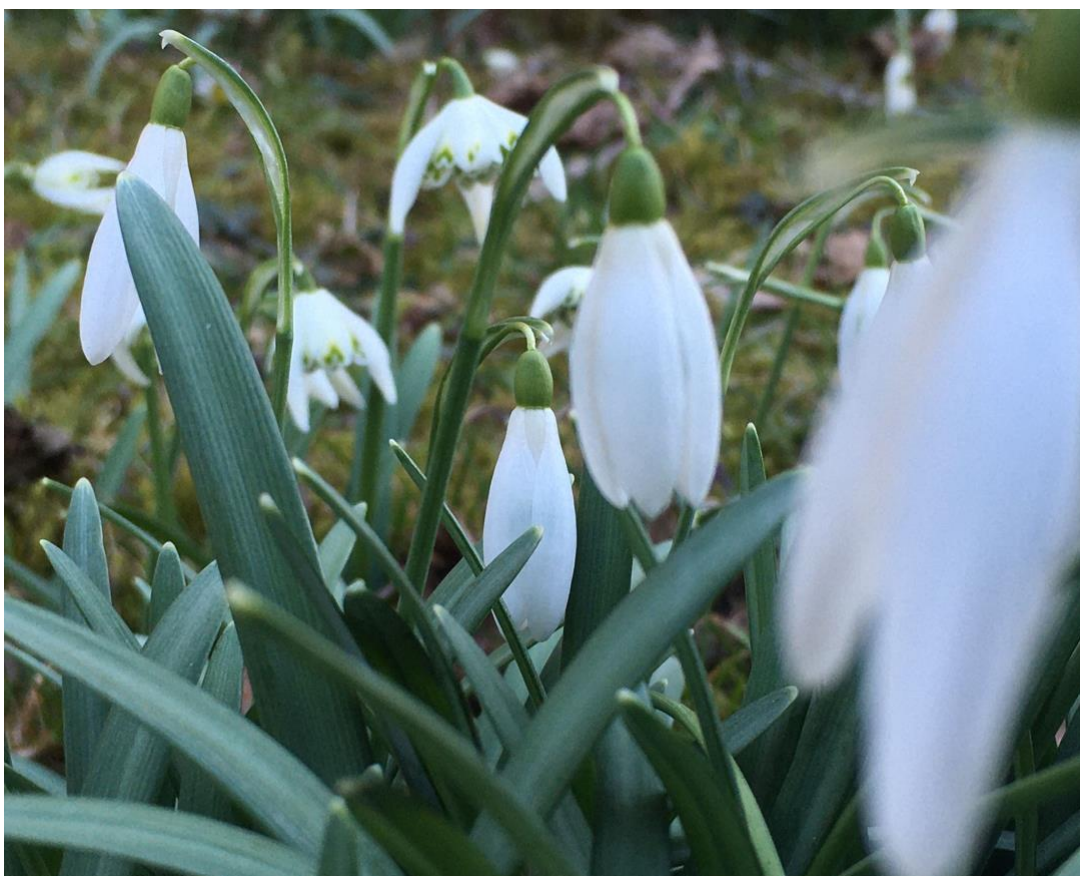
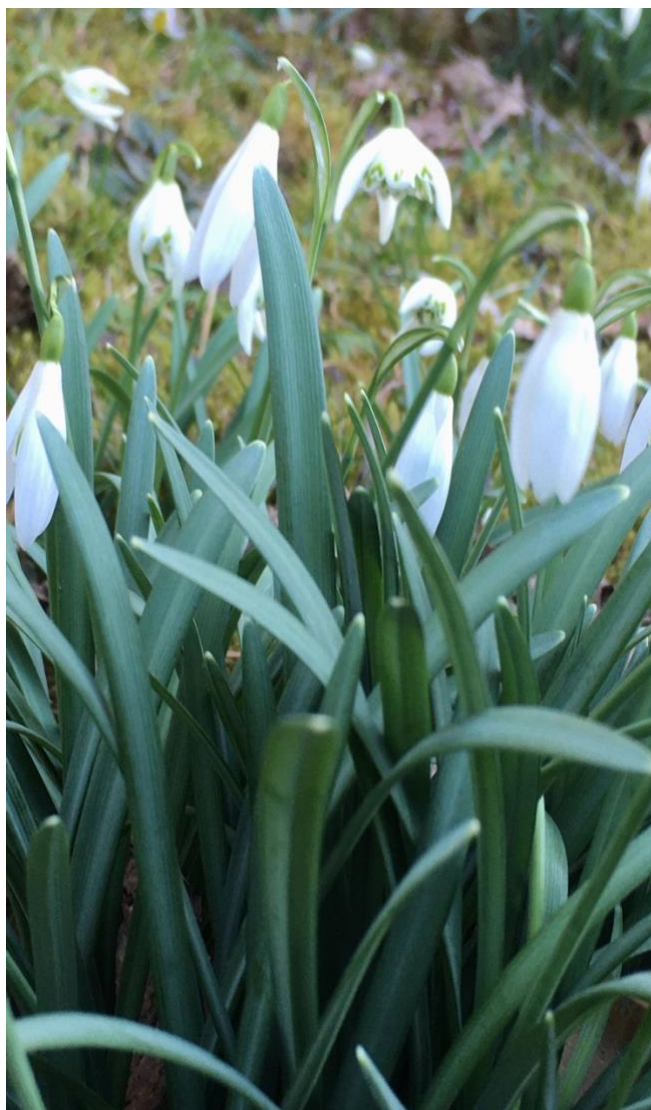
Zjistíte také, jak si upéct sladkou velikonoční dobrotu, o velikonočních prázdninách můžete vylustit nové rébusy a přečíst si dva zajímavé rozhovory.

Velikonoční číslo obohacuje také článek o tom, jak se slaví tento svátek ve Švédsku, a to přímo od obyvatelky Stockholmu.

Krásné počtení všem a příjemné jaro!

P. S. Koledníkům přejeme bohatou pomlázku. ☺

Fotila Lucie Čemusová

Historie a zajímavosti Velikonoc

Připravila: Martina Koulová

Fotily: Róza Dvořáková, Lucka Čemusová

Historie Velikonoc není úplně jasná a je hodně teorií, jak vznikly.

První je že kdysi bylo velikonoční období vítáním jarního slunovratu, postupem času se Velikonoce především díky křesťanské církvi přeměnily na oslavy znovuzrození Ježíše Krista.

Současná podoba Velikonoc už ale není tak duchovní, Velikonoce jsou především kulturní, společenskou a také komerční událostí.

Druhá teorie je, že jako náboženský svátek připomínající osvobození z egyptského otroctví se Velikonoce objevily poprvé u Židů. Na památku opuštění Egypta jej Židé slaví dodnes.

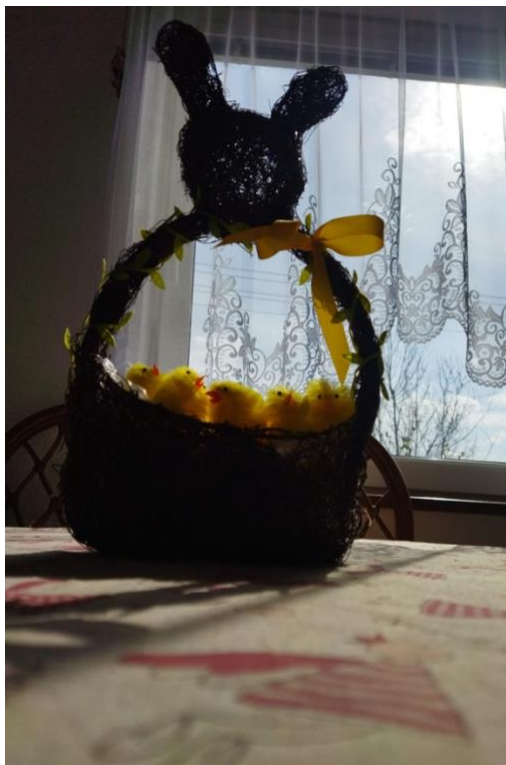
Zajímavosti:

K přivítání jara a navození té správné atmosféry vyzdobte celý byt i zahradu.

Bez vrbové pomlázky by Velikonoce nebyly Velikonocemi. Historie pletení pomlázek z čerstvého vrbového proutí sahá až do 14. století.

Barvené a ozdobené kraslice jsou dárkem pro muže za vyšlehání tzv. pomlazení. Nejedná se pouze o prostý dar, vejce symbolizují nový život.

Zelený čtvrtek, čas na pečení velikonočních jidášů. Netradičně tvarované pečivo z kynutého těsta, které symbolizuje Jidáše, který zradil Krista.

K Velkému pátku se pojí mnoho pověr a zvyků. Jedním z nich je magická síla, která zpřístupní ukryté poklady země. Místo, kde se poklad nachází, podle pověry označuje zářící kapradí nebo drobné světýlko.

Hrkání, řehtání, rachání i hafrování. Každý kraj, jiný název. Podle tradice všechny tyto zvuky mají nahradit zvony.

Upečte si sušenkový dort!

Připravila: Róza Dvořáková

Budete potřebovat:

2 balíčky sušenek BeBe

1 tvaroh

2 hrnky mléka

½ lžičky kakaa

Špetku soli

Máslo

Misku

Formu na dort

Gumovou škrabku

Metličku

Drtič nebo mixér na strouhanku (na sušenky)

Postup:

1. Rozdrtíme nebo rozmixujeme BeBe sušenky a dáme do mísy.

2. Přidáme mléko a metličkou důkladně promícháme.

3. Přidáme tvaroh a zamícháme.

4. Vezmeme formu na dort a vymažeme ji máslem.

5. Nalijeme těsto a dáme péct do předehřáté trouby na 175 stupňů. Pečeme zhruba 25 minut.

6. Vyndáme z trouby, necháme vychladnout, pocukrujeme a podáváme. 😊

Přejeme dobrou chuť!

Co se ještě peče na Velikonoce?

1. Velikonoční beránek

2. Mazanec

3. Jidáše

4. Velikoční syrek

5. Nádivka

Kam o Velikonocích vyrazit na výlet?

Připravila: Martina Koulová

1. Dobový jarmark a průvod

Zajímá vás, kde můžete nasát tu pravou tradiční atmosféru? V obci Ústěk v litoměřickém kraji se koná jedna z největších velikonočních akcí v Česku. Jedná se o velkolepou akci s dobovým jarmarkem, majestátním průvodem a zábavným doprovodným programem.

Termín: 9:00 - 18:00, sobota 16.4.2022

Místo: Mírové náměstí, Ústěk

2. Knížecí Velikonoce

Tradiční oslavy na hradě Křivoklátě znají pravidelní návštěvníci pod jménem Knížecí Velikonoce. V rámci této události se zde bude konat velikonoční jarmark a užijete si i bohatý kulturní program plný divadelních a hudebních vystoupení.

Termín: 9:00 - 17:00, pátek 15.4.2022 - neděle 17.4.2022

Místo: Hrad Křivoklát

3. Tradiční stánky a lokální dobroty

Velkolepý velikonoční trh se pořádá také v centru této hanácké metropole. Kromě brouzdání mezi stánky a užívání si hudebního programu můžete v Olomouci ochutnat i tradiční místní speciality.

Termín: 10:00 - 17:00, pátek 15.4.2022 - pondělí 18.4.2022

Místo: Horní náměstí, Olomouc

4. Rukodělné dílny vysoko nad zemí

Představte si procházku nad vrcholky stromů, přičemž se pod vámi se rozprostírá nekonečná lesnatá plocha. Takového zážitku se návštěvníkům dostane, když zavítají na Stezku korunami stromů, což je trasa, vedoucí až do výšky 40 metrů, doplněná 11 zážitkovými body s lanovými prvky.

O Velikonocích se zde navíc koná program pro děti v podobě rukodělných dílen a malování na obličeje. Dospělí si užijí hudební, taneční i divadelní program.

Termín: 10:30 - 14:00, sobota 16.4.2022

Místo: Stezka korunami stromů, Lipno

Velikonoční pohádka: Zajíčková výprava

Napsala: Lucka Čemusová

Byl jednou jeden Zajíček, který měl dva bratry, kteří každý rok v jeden den odcházeli a Zajíčkovi neřekli, kam chodí. Zajíček chtěl vědět, kam bráškové chodí. Byl odvážný a odhodlaný vyrazit a zjistit to. Sbalil si šáteček s buchtami a mlékem ke svačině. Obul si své botky a vyrazil potají za bratříčky. Šel a po chvíli narazil na kuřátko. Bylo ztracené a nevědělo si rady. Zajíček se zeptal: „Co se stalo?“ Kuřátko odpovědělo: „Ztratilo jsem se a nevím co mám dělat.“ Zajíček řekl: „Můžeš jít se mnou na výpravu.“ Kuřátko rádo souhlasilo. A tak se ze zajíčka a kuřátka stali nejlepší přátelé.

Šli přes řeky a potoky, lesy, louky a palouky, až najednou přišli k cestičce. Ta cestička byla jiná než ostatní jiné cestičky, po kterých doposavad šli. Byla obsypaná barevnými vajíčky. „To je divné,” řekl Zajíček, „Ale krásné,” odpovědělo kuřátko. Zajíček a kuřátko se rozhodli, že zjistí, kam cestička vede. Po cestičce šli dlouho a dlouho, až došli k barevné chaloupce, ze které šla veselá muzika.

Zajíček rozhodl, že se půjdu podívat dovnitř. Vevnitř bylo spoustu různých zvířátek, která malovala vajíčka. Vedle nich prošla skupina Zajíčků s košíčky, ve kterých byla ta krásná barevná vajíčka. Zajíček se zeptal skupiny: „Kam nesete ta krásná vajíčka?” Oni mu na to odpověděli: „Jdeme je schovat na louku a lidské děti je budou hledat.” „To musí být zábavná hra.” řeklo kuřátko. „Náramná, děti mají velkou radost z každého vajíčka, které najdou.” odpověděl jeden Zajíček ze skupiny. „A nechcete jít s námi?” navrhl jiný Zajíček ze skupiny. „Uvidíte, jak to děti baví.” dodal. „Jo! Moc rádi.” odpověděl Zajíček. Tak se naši kamarádi kuřátko a Zajíček přidali ke skupině zajíčků a šli na louku. Na louce už poskakovalo několik zajíčků, kteří schovávali vajíčka. Kuřátko a Zajíček zůstali za pařezem, protože měli za úkol kontrolovat, jestli už děti nejdou. Po chvíli Zajíček uviděl, jak děti běží na louku, tak zavolal na ostatní, že už jdou. Kuřátko a Zajíček se schovali a pozorovali, jak děti hledají vajíčka. Poté Zajíček uslyšel známe hlasy a z poza keře vyšli jeho bráškové. A Zajíček si uvědomil, že jeho bráškové jsou jako ti zajíčci, co schovávají vajíčka. Zajíček se zeptal brášek, jestli by mohl jít s kuřátkem příští rok schovávat vajíčka s nimi a samozřejmě, že bráškové řekli, že ano. A Zajíček s Kuřátkem se těší až příští rok půjdou schovávat vajíčka s nimi.

Rozhovory: Jak slaví Velikonoce paní ředitelka a paní zástupkyně?

Připravila celá redakce Scholaria

Lenka Bujdová

Jaké tradice dodržujete na Velikonoce?

Kupujeme osení, a to si vyzdobím a potom barvím s dcerami vajíčka. Ráda dělám velikonoční výzdobu. Zdobíme dům, i když to není můj nejoblíbenější svátek, ale považuji ho za oslavu jara. Koupím si vždycky tulipány, které dám do vázy a jak už jsem říkala, kupuji také osení. Takže je to spíš jarní výzdoba, snažím se vše vyladit do veselých barev.

Máte nějaké netradiční zvyky?

Máme klasické Velikonoce. Jsme samé holky, takže můj manžel a otec mých dcer nás vyšupe, jinak nic zvláštního neděláme.

Dáváte do vody kočičky a čekáte, zda vykvetou?

Když jsem byla mladší, tak jsme si vždycky došli na pole, kde byl keř s kočičkami a ty jsme si nařezali a doufali jsme, že vykvetou.

Pletete pomlázku?

Nepleteme. Můj manžel každý rok kupuje novou, protože neumí uchovat ani tu z loňského roku. Neví, kam si ji dal.:-)

Co na Velikonoce pečete?

Pečeme beránka, toho nazdobíme a dáme mu mašli. Ještě pečeme mazanec.

Malujete vajíčka?

My je barvíme. Když byly moje dcery menší, tak jsme je malovaly voskem, trošku jsme výtvarničily.

Radka Plasová

Jaké tradice dodržujete na Velikonoce?

Dodržujeme barvení vajíček, pečení bochánků, syn a manžel chodí na pomlázku. A pak děláme velikonoční výzdobu, pečeme nádivku a beránka. Tyhle všechny tradice jsme dělali doma a takhle jsem si je pak přenesla do své rodiny.

Dáváte do vody kočičky a čekáte, zda vykvetou?

Letos jsem kočičky nedávala, mrzí mě to, ale měla jsem hodně práce, takže jsem to nestihla. Ale kočičky se mi hrozně líbí.

Máte v rodině nějakou specifickou tradici?

Ano, scházíme se na velikonoční pondělí celá rodina na oběd, to je hezký zvyk. Máme to o Velikonocích i o Vánocích. Vždy vybereme jeden den ze svátků a sejdeme se.

Pletete pomlázku?

Ne, opravdu bych ráda, ale moc mi to nejde. ☺

Co všechno na Velikonoce pečete?

Pečeme beránka a nádivku, i mazanec. To pečou mé dcery, už ho umí lépe než já. ☺

Vyrábíte nějaké dekorace, zdobíte nějak dům?

Zdobíme, dáváme kuřátka, kraslice, zdobíme beránka.

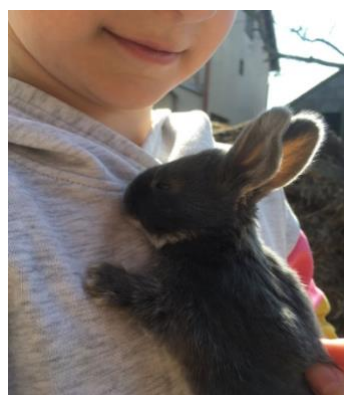
Malujete vajíčka?

Malujeme a přijímáme koledníky, myslím, že je to hezká tradice, dáváme vajíčka a velikonoční perníčky.

Na vajíčka dáváme nálepky, ale hlavně děláme obtisky z trávy, utrhneme například lístek od pampelišky, přiložíme ho k vajíčku a převážeme to gázou a dáme to do vody z cibule. Pak sundáte fáč, list sloupnete a máte tam krásný obtisk.

Když jsem byla malá, tak jsme vajíčka barvili voskem. Když jsem měla děti malé, tak jsme vajíčka barvili voskovkami. Samozřejmě to není tak vychytané jako když to barvíte voskem.

Scholarium vám přináší i velikonoční dávku roztomilosti, fotila Lucka Čemusová:

Jak se slaví Velikonoce ve Švédsku?

Připravila přímo ze Stockholmu externí spolupracovnice Scholaria. Protože autorka Romana žije dlouhodobě ve Švédsku, redakce text mírně upravila. Grafickou podobu článku ponecháváme autorčinu.

Stejně jako všechny části světa a země zejména v Evropě máme směs různých tradic. Švédsko je křesťanské, takže hlavním důvodem k oslavě Velikonoc je Ježíšova smrt a vzkříšení. To se však mísí s oblíbenými tradicemi jako je asatro a pozdějšími tradicemi, jako je plnění vajíček sladkostmi.

V dnešním Švédsku máme čtyři dny vola, což mnozí vnímají jako vítanou relaxaci v každodenním životě. Svátek slouží k trávení času s rodinou a přáteli. Je běžné připravit na Velky pátek pro děti papírové vajíčko plné sladkostí. Pro dospělé můžete nachystat malý dárek.

Můžete vidět i narcisy a petardy. Petardy se pojí s tradicí zastrašování temnoty a čarodějnic. Tyto čarodějnice prý létají do Blåkully na speciální čarodějnické shromáždění.

V některých částech země děti oblékají velikonoční zajíčky a žádají o sladkosti za obrázky. Domov si ozdobíte březovou kůrou s peřím.

Velikonoční jídlo se skládá z různých typů jídel. Začnete nakládaným sleděm, který se podává ve všech podobách, jako je hořčičný sled, sled z francouzské cibule, smetanový sled, ano, vše je k dispozici. K tomu obvykle pijete pálenku a pivo a k tomu zpíváte různé písničky.

Podávají se samozřejmě i vařená vajíčka, brambory, karbanátky a děti popíjejí tradiční velikonoční mošt (trochu připomínající CocaColu)

Pak si jako hlavní chod dáte jehněčí maso. O Velikonocích obvykle slaví rodina dohromady, zatímco ostatní dny jsou spíše pro přátele. Druhý den Velikonoc (pondělí) se neslaví nijak zvláštním způsobem, ale obvykle se využívá k zahradničení nebo procházkám.

Svatý týden: Co je to květná neděle a proč je čtvrtek zelený?

Připravila: Róza Dvořáková

1. Květná neděle nebo také Pašijová neděle připomíná příchod Ježíše Krista do Jeruzaléma. Pojmenování vzniklo z toho, jak jsou tento den zdobeny kostely květy, které připomínají palmové větve, kterými tehdy lid vítal Ježíše. U nás se využívají kočičky nebo vrbové větvičky. Při bohoslužbách se předčítá takzvaná Pašije (z latinského Passio - utrpení), zpráva o umučení Ježíše Krista, odtud také pojmenování Pašijová neděle.

2. Modré pondělí je posledním masopustním pondělím. Pro křesťany byl tento den symbolem volného dne, kdy lidé nepracovali a kostely se zdobily modrým a fialovým sukem. Přívlastek „modré“ pravděpodobně vznikl z německého „blau“, to znamená v překladu nejen modré, ale také podnapilý, neschopný práce.

3. Šedivé úterý je také někdy nazýváno Žluté úterý. Šedivá barva nejspíše reprezentuje úklid. Hospodyně se věnovala úklidu celého domu, vymetání pavučin a prachu. Žlutá barva v křesťanství symbolizuje věčnost, ctnost, rozum, úctu, vznešenost, žárlivost a boží světlo.

4. Škaredé středě se také říká Sazometná středa, smetná či černá. Název Sazometná získala od toho, že se tento den vymetaly komíny od sazí. Tento den připomíná zrazení Ježíše Jidášem za 30 stříbrných, proto škaredá. S tím je spojena lidová pověra, že pokud se ten den člověk bude mračit, zůstane mu to po celý rok.

5. Pátým dnem Svatého týdne je Zelený čtvrtek, křesťané si v tento den připomínají Ježíšovu poslední večeři. Hospodyně uklízely a smetí se následně nosilo na křižovatku cest, aby se v domě nedržely blechy. Jedla se také zelená jídla ze zelených surovin, například zelí, špenát nebo hrách. Ta měla zaručit zdraví na celý rok. Zeleným čtvrtkem začíná velikonoční triduum, které končí o Velikonoční neděli. Označení Zelený čtvrtek nejspíše vzniklo z německého názvu Greindonnerstag, ten v překladu znamená „Lkavý čtvrtek“ a jeho zkomolením na Gründonnerstag „Zelený čtvrtek“.

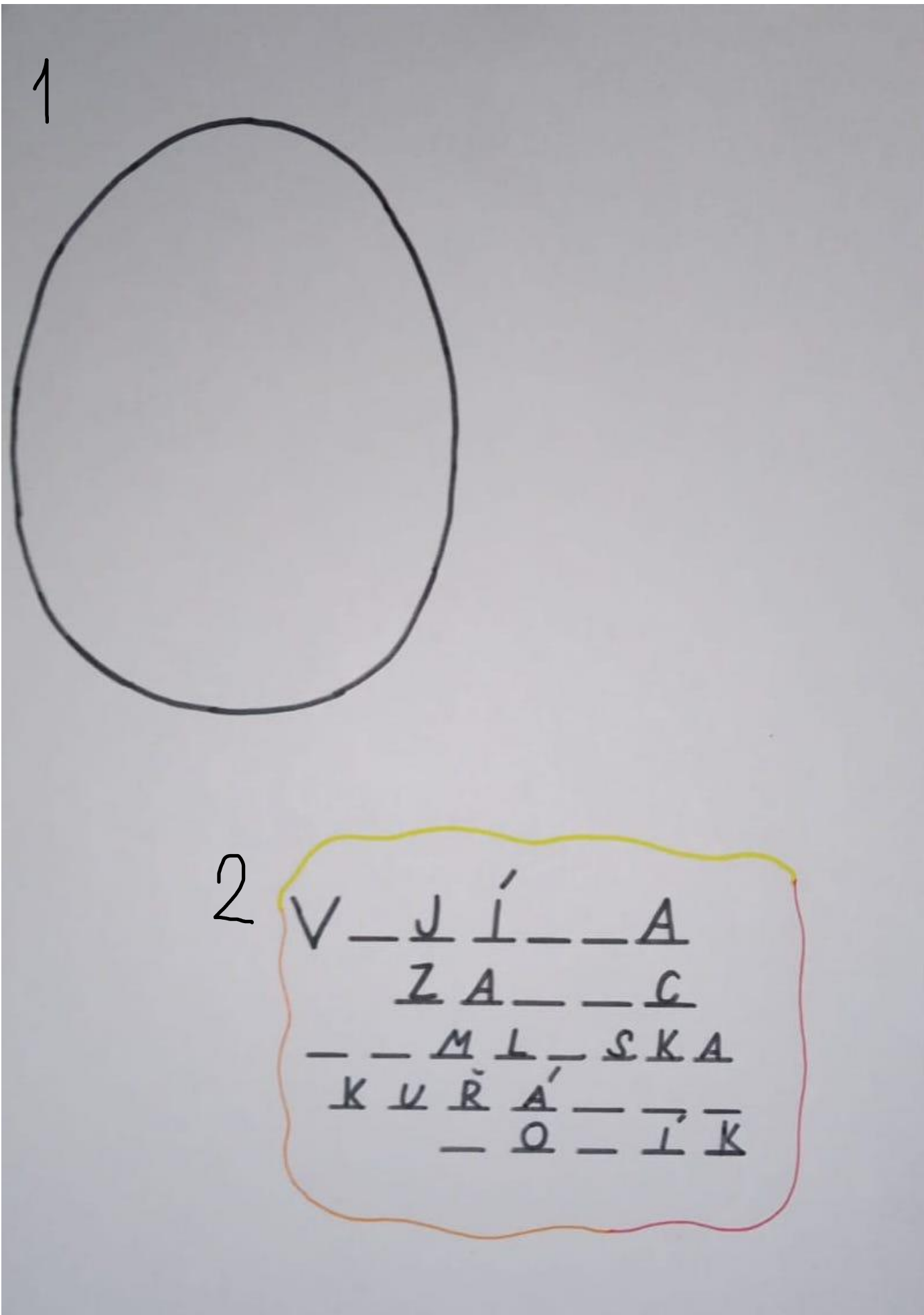

Kreslila: Bára Došková

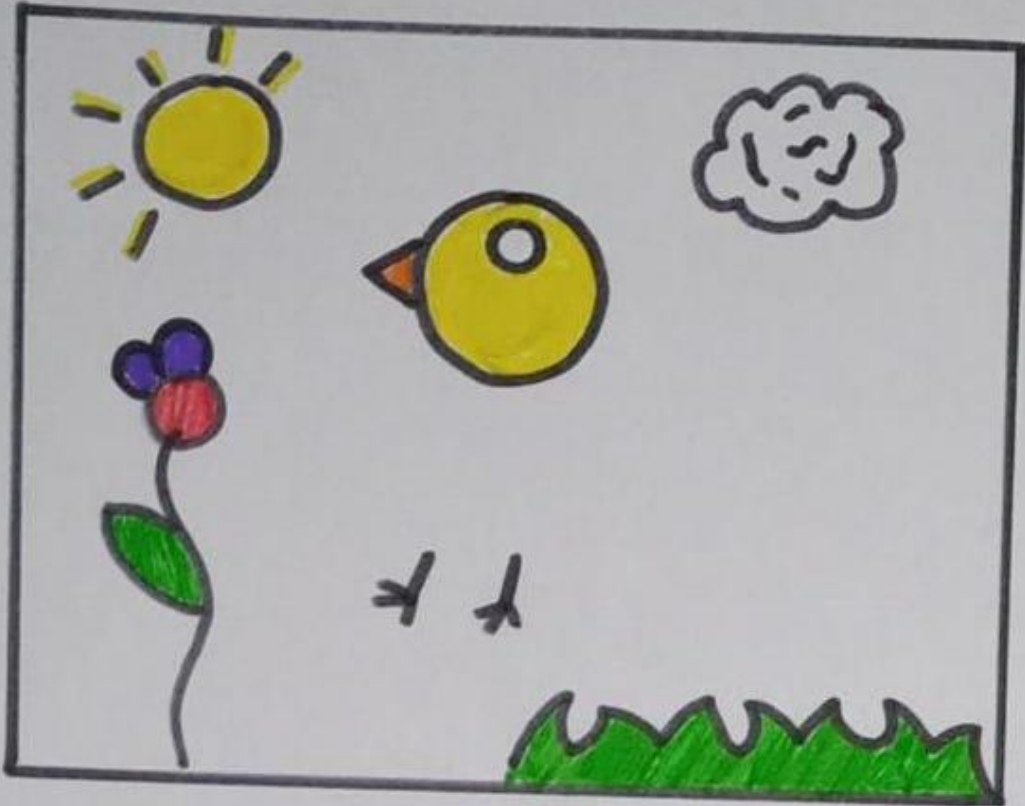
Velikonoční luštění

Připravila: Kristýna Ouřadová

- 1. Velké vajíčko – vyzdob ho podle své fantazie.
- 2. Vylušti slova, která souvisí s Velikonocemi.
- 3. Dokresli velikonoční obrázek.
- 4. Vybarvi do koleček barvy, které jsou typické pro Velikonoce.
- 5. Spočítej tečky a spoj s daným číslem ve vajíčku.
- 6. Pomož zajíčkovi najít cestu k vajíčku.

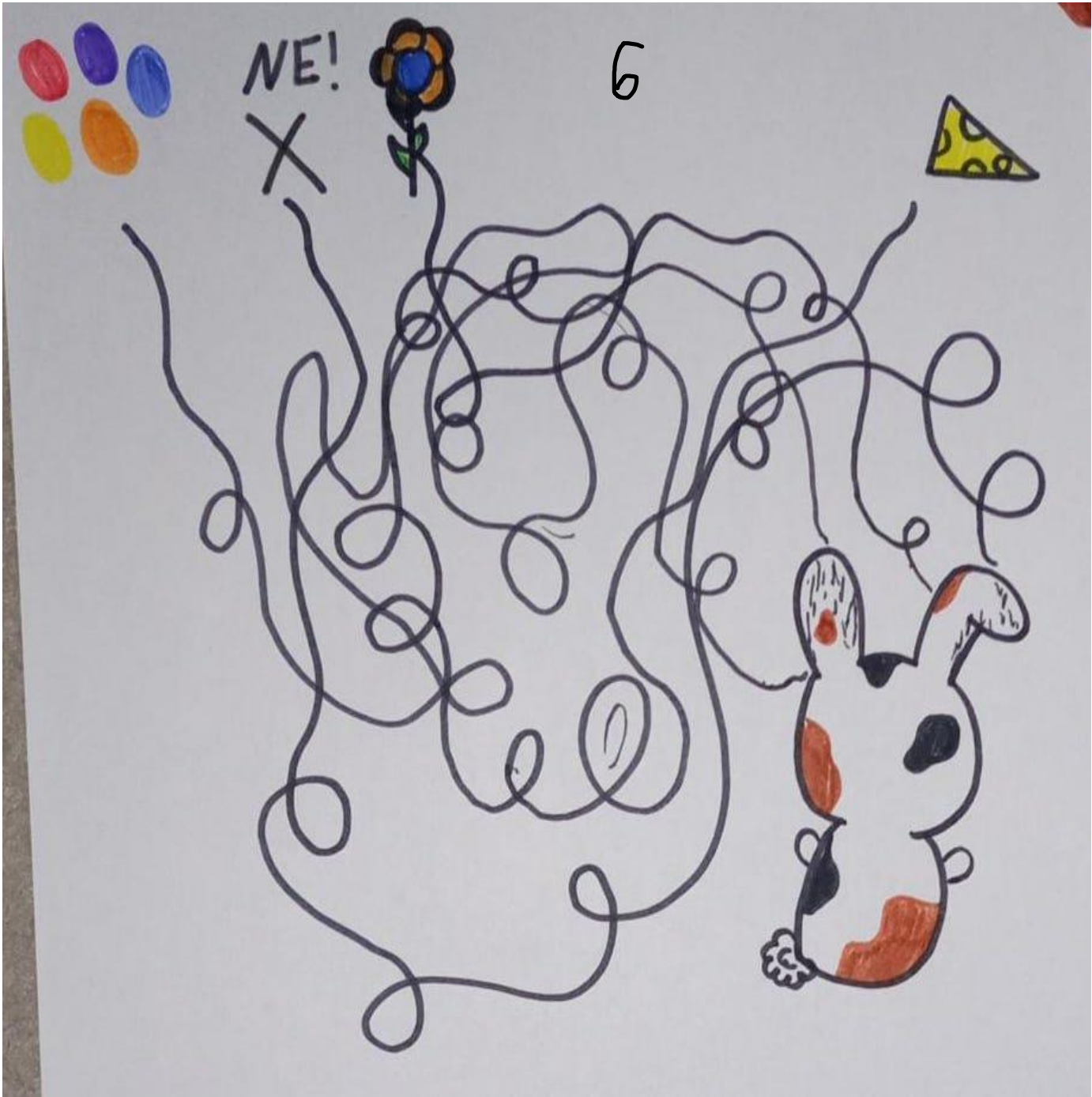
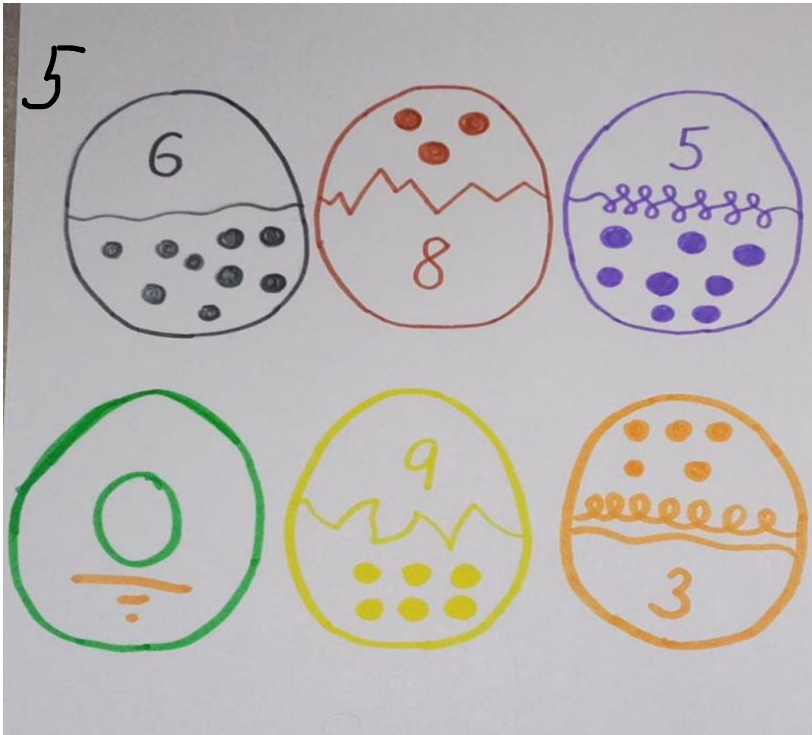

3

4

Redakce: Rozárie Dvořáková, Lucie Čemusová, Bára Došková, Martina Koulová, Kristýna Ouřadová

Co bude příště: Příště na vás čeká velké prázdninové číslo. ☺ Příběhy, luštění, rozhovory a také bonusy, co se nevešlo do předchozích čísel. Přejeme krásné Velikonoce!